

IGENEK ÉS NEMEK

„Beszédetekben az igen legyen igen, a nem pedig nem, ami pedig túlmegy ezen, az a gonosztól van.” (Mt 5,37)

Írta: Az Úr 2015. évében Farkas László atya (a dőlt betűvel jelzett részek kivételével, melyek szemelvények és idézetek a jelölt forrásokból)

Miért nem tudunk nemet mondani? Nagyon sok fiatal nem tud nemet mondani. Ennek egyik oka lehet, hogy imponálni akar a másoknak, és fél elveszíteni szeretetét vagy elismerést akar szerezni. Mindig meg akar felelni másoknak vagy saját zsarnoki ideál énképének. Mindig jó fiúnak/jó kislánynak akar feltűnni mások és önmaga szemében. Van, aki ezért szinte soha nem mond nemet. Aztán észrevétlenül a sok igenből egy nagy nem lesz, mert a végén menthetetlenül felszínes lesz minden, amire igent mondott. Mindent csak tessék-lássék módon csinál meg. Egyre gyakrabban nem fejezi be a dolgokat, vagy nem tartja meg ígéretét, mert vállalhatatlanul sok igent mondott. Semmiben nem mélyül el, és nem lesz nagyszerű, ez a középszerűség kísértése. Másik oka, hogy szabadságunkat akarjuk őrizgetni.

A lebegtetett igenek: sokszor lebegve hagyunk dolgokat. Pl. elhívunk egy hétvégi programra, ami még tetszene is, de azért nem mondok se igent, se nemet, nehogy lemaradjak valami még jobb programról, ami csak ezután fog kiderülni. Ezért az utolsó pillanatig várok arra, hátha bejön valami még jobb, és lebegtetve hagyom a döntést. Ez szorongóvá, bizonytalankodóvá, megbízhatatlanná tesz bennünket. Ezzel tulajdonképpen azt üzenem azoknak az embereknek, akik ott számítanának rám, hogy nem elég jók nekem, valami fontosabb és minőségibb dologra vágyok. Ha nem jön a várva várt „még jobb”, akkor az utolsó pillanatban beesek, de „ha ló nincs, akkor a számár is jó” lelkülettel vagyok ott, nem szívből választva és átélve a dolgokat és azoknak az embereknek a jelenlétét. Az emberek, ha választják őket, akkor kivirulnak. Olykor kispóroljuk magunkat a saját életünkől. Máskor két vagy több jó lehetőség között nem tudunk választani, döntésképtelenül vergődünk. Ha nem döntünk egy program, egy életút vagy egy személy mellett időben, akkor kispóroljuk a vágyakozást, várakozást, a „de jó lesz” örömet és ez elszegényíti érzelmi életünket. Hisz nem készítettük fel a szívünket, csak úgy belecsöppenünk a dolgokba, olykor sodródva. Igazi öröm csak ott születik, ahol vállaljuk a szeretet kockázatát, hogy választunk és beleengedjük magunkat a vágyakozással teli örömebe és az árul fizetett fájdalomba. A kapcsolatainknak van egy ádventje. Az ideiglenesség kultúrájában élünk. Mindent azonnal akarunk birtokolni. Csak előre gyártott kész termékeket, előlegeitett ételeket ismerünk. Ez a jelszó: használd és dobd el! Amint valami elveszíti számunkra élvezeti értékét, eldobjuk. Ha valamit nem kaphatunk meg azonnal, agresszívvá válunk vagy frusztráltak leszünk, így aztán elrekesztődnek előlünk az életnek azok a tartományai, amik csak az állandóság és a türelmes tapintat által nyílnak ki előttünk. Soha nem tapasztaljuk meg a kapcsolatoknak azt a mély dimenzióját, melyet az emberek csak akkor nyitnak meg előttünk, ha elkötelezetten választjuk őket. Emberlétünk akkor bontakozik ki, ha egy részt választunk és azt a sajátunkként szeretjük. Csak az elvállalt részben találkozhatunk az egésszel, a végesben a végtelennel (ez a megtestesülés logikája), ha nem keressük magunknak állandóan az ideális embereket és körülményeket, elvágódva a saját életünkől, hanem egészen átadjuk magunkat azoknak (pl. akiket Isten mellénk rendelt) és nem elszenvedjük csupán, hanem belülről választjuk azokat. Paradox módon úgy találhatjuk meg a teljességet, ha egy részt választunk, még ha nem is az ideálisat. Ettől a belső igentől átminősül az életünk. Már nem áldozatai vagyunk a körülményeknek, hanem aktív alkotói. **Egyetlen igen által Isten emberré lett:** Mária igenje által eljegyezte magát emberi sorsunkkal. Belülről ismer minket. Isten Jézusban vállalja emberlétünknek azt a gyökérszerű adottságát, hogy neki is csak egy rész jutott, méghozzá nem is a legideálisabb (istálló, kereszt). Ha választasz egy nőt, aki a feleséged lesz, akkor a többi ezermillióról lemondasz. „Aki meg akarja menteni életét, elveszíti azt, aki elveszíti... megmenti.” Ha túlságosan halogatsz a döntést, közben elmegy az életed a „nem-döntésben”. A „nem-döntés” is döntés. Mégpedig döntés afelől, hogy magamnak tartogatom a szívem és a szabadságom, hogy nem ajándékozok meg vele igazán senkit. Szabadságom akarom védeni, de közben elveszítem, mert semmibe nem adom a szívem egészen. Emberségünk legmélyebben az Istennek kimondott és vissza nem vont igenben bontakozik ki. Ma sokan kispórolják magukat a kereszténységből. Sajnálják Istentől az idejüket: az imára, a közösségre vagy a közösségben vállalt szolgálatra. **A szeretet prioritásai:** Van az életünknek pszichésen egy létszámkorlátja, befogadó korlátja. Az oktan szeretet hiába mérték nélküli, valójában méreg. Az igazi szeretetnek viszont tényleg nincs felső határa, de az igazi szeretet okos, gyakran azzal szeret, hogy határokat állít és nemeket is mond. Mert az igazi szeretet szabad, nem azt teszi, amit a másik elvár vagy kikényszerít tőle, nem is azt teszi, amit saját belső kényszerei diktálnak, például hogy megfeleljen a jó fiú képének, nem megy bele semmiféle játszmába, hanem egyet hátralép, majd szabadon azt teszi, ami abban a pillanatban leginkább a másik javát szolgálja. Vegyük ehhez Jézus példáját: „egy kánaáni asszony jött a környékről és így kiáltozott utána: ‘Könyörülj rajtam, Uram, Dávid fia! Leányomat kegyetlenül gyötri az ördög.’ De ő szóra sem méltatta. (Később) így felelt: ‘A küldetésem csak Izrael házának elveszett juhaihoz szól.’ De az odajött és e szavakkal borult le előtte: ‘Uram, segíts rajtam!’ De ő visszautasította: ‘Nem helyes, ha elveszik a gyerekek kenyerét s a kutyáknak dobják.’ Az viszont erősítette: ‘De bizony, Uram! Hiszen a

kiskutyák is esznek az uruk asztaláról lehulló morzsákból.' Erre Jézus így szólt: 'Asszony, nagy a te hited, legyen úgy, amint kívánod.' Még abban az órában meggyógyult a leány.' (Mt 15,21-28) Jézus bevállalja, hogy neki is csak 24 órája van, és mindössze 3 éve, és ez alatt nem akar eljutni a világ végéig minden egyes emberhez, hanem úgy dönt, hogy csak néhány embert választ maga mellé és azokra pazarolja minden idejét. Néha úgy viselkedünk, mintha rajtunk múlna a világ megváltása. Jézus tudta, hogy rajta múlik, mégis alszik a csónakban. Nem játszik mindenhatót (pedig Ő tényleg az), mintha mindent azonnal orvosolni, megoldani akarna. Isten nem stresszel, mint mi szoktunk, pedig lenne oka rá. Jézus elfogadta a korlátait, mindent az Atyától várt: „Küldetésem csak...” Tudta, hogy a Mennyei Atyának van ideje és módja, hogy végbevigye művét. Földi életidejében nem akart elintézni mindent, például soha nem lépte át szülőhazájának határát, pedig tudta, hogy az egész világ megváltója. Döntenünk kell, hogy hova, mire és kiknek adjuk az időnkét és azokra koncentráljunk! Jézus 30 évet nem sajnált Názáret rejtettségében családjával tölteni, pedig helyette senki nem tudta meggyógyítani a betegeket. Nem átallott olykor otthagyni a gyógyulásra váró tömegeket, hogy az éjszakát Isten imáadásában töltse, ha az Atya ezt kérte tőle. De ezt sohasem azért tette, hogy kispórolja magát, hanem azért, hogy feltöltődve ajándék lehessen a továbbiakban is. Máskor (még gyakrabban) feláldozta mégis a pihenését, mert megszánta az embereket, akik olyanok voltak, mint a pásztor nélküli juhok, és a 24. óra után is szabadon vállalt minden fáradtságot, mert az Atya ezt kéri tőle. Jézus elképesztően aktív és megterhelő életet élt, mégsem égett ki. Mert úgy üresítette ki magát, hogy közben egy maradt az Atyával. Csak akkor tudunk okosan és méricskélés nélkül szeretni, ha az Atya akarátát keressük. Jézus nem azért gyógyítja meg a kánaáni asszonyt, hogy elkerülje kellemetlenkedését, hanem mert szabadon úgy döntött. A katolikus erkölcsstan tanítja, hogy a szeretetnek van egy rangsora. Előnyben kell részesítenünk azokat az embereket és tennivalókat, amikkel állapotbeli kötelességeink kötnek össze. Ha választanunk kell a szomszéd gyerek és a saját gyerekünk között, akkor helytelen a szomszédot választani. Ugyanígy, ha választanunk kell a hazánk vagy egy más ország érdeke között, saját egyházközségünk, településünk vagy más közösség között, akkor általános elv, hogy mindig azokat kell előnyben részesíteni, akik a sajátjaink. Ez alól kivételt csak az jelenthet, amikor Isten egyértelműen meghív valami másra. Első a szükséges, második a hasznos és csak ezután jöhet a kellemes. Természetesen ez nem azt jelenti, hogy máshova nem is mehetünk, másokkal nem is lehetünk, csak sajátjainkkal. De azt jelenti, hogy a kívülállókhoz fordulásunk csak akkor lehet Isten akarata, ha ennek nem az az ára, hogy azokat az embereket és feladatokat hanyagoljuk el, melyeket Isten mellénk rendelt. Ha saját gyerekünk helyett a szomszédnak adjuk az utolsó falatot, akkor súlyosan megsebezük a szeretet rendjét, ugyanígy, ha a saját feleségünk/férjünk/barátaink helyett idegeneknek adjuk időnk legjavát. Azért vétkezünk, mert a szomszéd gyerek nem érez méltatlanságot, ha saját gyerekünk után szolgálunk neki, de a saját gyerekünk joggal érezheti azt, hogy apja vagy anyja elárulta őt, hisz Ő sajátosan tőlünk várja a szeretetet. Ezeknek az elveknek kell döntéseink számárvezetőjének lennie. Ezt a számárvezetőt reflexből alkalmazhatjuk, mint Jézus is tette („küldetésem csak...”), és általában nem fogunk rossz döntéseket hozni, és mentesülünk a döntések halogatása és lebegtetése miatti szorongástól, ami a Gonosztól való. Csak akkor szabad eltérni ettől a számárvezetőtől, ha Isten mást kér tőlünk. Ehhez viszont a Szentlélek Istennel való személyes kapcsolat nélkülözhetetlen, hogy esetről esetre meg tudjuk különböztetni. Ez az igazi szabadság. Ahol az Úr Lelke, ott a szabadság. Egyébként sarkos és merev keresztények leszünk. Jézus el mer térni a szeretet általános rendjétől és sorrendiségétől, de ritkán és jól megkülönböztetett esetekben teszi csak. Ha mi menetrendszerűen eltérünk a szeretet hierarchiájától és prioritásától, személyiségünk széthullik, szétfolyik, és kapcsolatainkban zavar keletkezik. Életünkkel pedig semmit nem építünk, mert állandóan jó érzésünk mentén sodródunk, esetleg mások kéréseinek teljesítéséről fog szólni az életünk, saját életcél nélkül, vagy szétfolyunk jobbnál-jobb programokban. Mindenhol jelen akarunk lenni, de sehol nem vagyunk igazán. Így sehol nem fakasztunk maradandóan életet, mert nem akarjuk kifizetni a szeretet árát: „ha a búzaszem nem hull a földbe, egyedül marad, de ha elhal, sok termést hoz”. Így soha nem válunk felnőtté. A szeretet „igen” a jelenlévő emberre, és „nem” az összes többire. A szeretettel mindig bezárul számtalan kapu, de kinyílik egy mélyebb dimenzió. A szeretet döntés, mely következményekkel jár: nem tudom, hogy mi fog történni velünk ebben a találkozásban, de megengedem és vállalom, akarom a következményeit is, mert vállallak úgy, ahogy vagy.

